

ศัพท์สืบสน

อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ

สมชัย บวรกิตติ

ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์

ราชบัณฑิตยสถาน

มีศัพท์วิชาการทางวิทยาศาสตร์หลายคำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่ผู้ใช้ยังสับสนหรือไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้อง. บทความนี้ได้จากการรวบรวมศัพท์ตัวอย่างจำนวนหนึ่งนำเสนอเพื่อหยั่งความเห็นผู้สนใจและจะได้รวบรวมต่อไปตามโอกาสอำนวย จนกว่าจะครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด.

ศัพท์ภาษาไทยที่ใช้กันสืบสน

ก้น กับ ตูด

ก้น^๑ น. ส่วนเบื้องล่างหรือส่วนท้ายของลำตัว (หน้า ๖).

ตูด^๑ น. รูก้น (หน้า ๓๕๕); ภาษาสุภาพ เรียกทวารหนัก (หน้า ๓๕๒).

buttock^๒ n. one of the gluteal prominence, called also breech (ก้น). (หน้า ๒๔๒).

anus^๒ n. the distal or terminal orifice of the alimentary canal (ตูด). (หน้า ๑๐๒).

ภาษาทั่วไป ก้น หมายถึงส่วนของร่างกายที่สัมผัสกับพื้นขณะนั่ง,

ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ถัดจากตะโพกลงมาหรือเป็นบริเวณต้นขาด้านหลังนั่นเอง. ตัวอย่าง: นั่งกันยังไม่ทันร้อนก็จะไปแล้ว. ตูดเป็นช่องขี้ถ่าย.

ก้นกบ กับ กระดูกหาง (กบ)

ก้นกบ^๑ น. ปลายกระดูกสันหลังที่สุดลงมาข้างล่าง (หน้า ๖). ไม่เรียกกระดูกก้นกบ.

coccyx^๒ n. the caudal extremity of the vertebral column; the small bone caudad to the sacrum in man, formed by union of three or four or five rudimentary vertebrae. (kokkyx = cuckoo, whose bill it is said to resemble = จะงอยปากนกปูด) (หน้า ๓๔๗).

ดังนั้น coccyx จึงควรบัญญัติว่าเป็นกระดูกหาง หรือกระดูกหางกบ.

กรณี กับ กรณีย์

กรณี^๑ น. คดี, เรื่อง เหตุ (เช่น ในกรณีนี = ในเรื่องนี้) (หน้า ๙).

กรณีย์^๑ น. กิจ (กรณีย์กิจ = หน้าที่อันพึงทำ) (หน้า ๙).

กระดูกสันหลัง, กระดูกสันนอก, กระดูกสันคอ

กระดูกสันหลัง^๑ น. กระดูกที่อยู่ในแนวกึ่งกลางทางด้านหลังของลำตัว เป็นแกนของร่างกาย มีลักษณะเป็นข้อๆ ต่อกันเป็นแนวตั้งแต่บริเวณคอต่อจนถึงด้านหลังของทวารหนัก (หน้า ๒๗).

backbone^๒ n. the vertebral column, forming a continuous, comparatively rigid structure in the midline of the back. (หน้า ๑๗๓).

กระดูกสันนอก = sternum.

sternum^๒ n. a longitudinal unpaired plate of bone forming the middle of the anterior wall of the thorax. (หน้า ๑๕๗๙).

กระดูกสันคอ = cervical spine หมายถึงกระดูกสันหลังส่วนคอ เป็นส่วนของกระดูกสันหลัง.

กระบวนกร กับ ขบวนการ

กระบวนกร^๑ น. (๑) ปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ค่อยๆ เปลี่ยนแปลง

อย่างมีระเบียบ ไปสู่ผลอย่างหนึ่ง เช่น กระบวนการเจริญเติบโตของเด็ก. (๒) กรรมวิธีหรือลำดับการกระทำซึ่งดำเนินต่อเนื่องกันไปจนสำเร็จลง ณ ระดับหนึ่ง เช่น กระบวนการเคมีเพื่อผลิตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง. (อ. process) (หน้า ๓๕-๓๖).

ขบวนการ^๑ น. กลุ่มบุคคลที่รวมกันเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง (อ. movement) (หน้า ๑๒๖).

การรักษาโรค หรือ การรักษาผู้ป่วย

รักษา^๑ ก. ระวัง, ดูแล, ป้องกัน; เยียวยา. (หน้า ๖๙๓).

การรักษา น. การระวัง, การดูแล, การป้องกัน, การเยียวยา.

การรักษาโรค น. การระวังโรค และการป้องกันโรค (เป็นของดี เหมือนการระวังภัย = ? prevention); การดูแลโรค (ไม่ค่อยตรง เพราะไปช่วยโรค เหมือนการดูแลบ้าน); การเยียวยา^๑ (โรค) = การบำบัดโรค, การแก้โรค; การแก้ไข, การทำให้ดีขึ้น (หน้า ๖๘๐) (เป็นการถูกต้องตามประสงค์).

การรักษาผู้ป่วย = การระวังผู้ป่วย, การดูแลผู้ป่วย, การป้องกันผู้ป่วย และการเยียวยาผู้ป่วย.

จำกัด กับ จำกัด

จำกัด^๑ ก. จำกัดเข้า, จำกัดให้แคบเข้า. (หน้า ๙๓) (อ. restrict).

ตัวอย่าง: ผลทดสอบหน้าที่ปอดเป็นแบบจำกัด (restrictive pattern).

จำกัด^๑ ก. กำหนดหรือขีดค้นไว้เฉพาะ เช่น จำกัดอายุ, จำกัดความรู้ (หน้า ๒๒๗) (อ. limit).

กำเนิดพยาธิ หรือ พยาธิกำเนิด

กำเนิดพยาธิ หมายถึง การเกิดพยาธิสภาพหรือโรค^๒ (หน้า ๑๒๔๓);

พยาธิกำเนิดเป็นคำผิดหลักภาษา เกิดจากการแปลตรงตัวตามภาษาอังกฤษ.

pathogenesis^๒ n. genesis of morbid conditions or of diseases (หน้า ๑๒๔๓). ภาษาไทยใช้คำนาม (genesis) นำคุณศัพท์ (patho-) จึงเป็นกำเนิดพยาธิ ไม่ใช่พยาธิกำเนิด.

กิริยา กับ กิริยา

กิริยา^๑ น. คำที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม (หน้า ๕๓).

กิริยา^๑ น. การกระทำ; อาการที่แสดงออกทางกาย เช่น กิริยาสะท้อน น. การเคลื่อนไหวอย่างฉับพลันของกล้ามเนื้อที่ไม่อยู่ในอำนาจสั่งงานของสมอง (อ. reflex) (หน้า ๑๐๐).

กิตติ กับ กิติ

กิตติ^๑ น. คำเล่าลือ, คำสรรเสริญ เช่น กิตติกรรมประกาศ (หน้า ๙๘).

กิติ และกิตติกรรมประกาศ (เป็นศัพท์ผิด ไม่มีในพจนานุกรม).

กิน หรือรับประทาน กับ ดื่ม

กิน^๑ ก. เคี้ยว, เคี้ยวกลืน, ดื่ม, ทำให้ลวงล้าออกไปสู่กระเพาะ. (หน้า ๙๘).

ความเห็นส่วนตัว “กิน” น่าจะหมายถึง อาการที่ทำให้อาหารหรือสิ่งอื่นที่ต้องการเข้าไปสู่กระเพาะอาหารจะโดยเคี้ยวหรือไม่เคี้ยวก็ได้ (เพราะ

คนส่วนใหญ่กินยาเม็ด มักกลืนโดยไม่เคี้ยว). ผู้ป่วยบางรายได้รับอาหารทางท่อที่สอดเข้าทางจมูกลงไปถึงกระเพาะอาหาร (ท่อเอนโดสแกสทริก) โดยไม่ต้องกลืน. สรุปว่า “กิน” โดยทั่วไป คือทำให้สิ่งที่ต้องการให้เข้าสู่กระเพาะอาหารโดยผ่านเข้าทางปากผ่านลำคอ ลงสู่กระเพาะอาหาร.

กลืน^๑ ก. อาการที่ทำให้อาหารหรือสิ่งอื่นๆ ที่อยู่ในปากลวงล้าคองไป. (หน้า ๖๓).

รับประทาน (กิน) ปัจจุบันเป็นคำภาษาปากของคนทั่วไป ไม่ควรใช้เป็นภาษาเขียน เพราะความหมายที่แท้จริงดั้งเดิม คือไปขอรับอาหารตามโรงทานที่เจ้าขุนมูลนาย หรือเศรษฐีคหบดีจัดไว้ให้คนยากจน; ความหมายที่ถูกต้องคือกินฟรี.

ดื่ม^๑ ก. กินของเหลวเช่นน้ำ. (หน้า ๓๐๖). กินน้ำใช้ได้ แต่ที่ถูกต้องควรดื่ม.

เกิด กับ คลอด

เกิด^๑ ก. เป็นขึ้น, มีขึ้น, กำเนิด (หน้า ๑๑๔).

คลอด^๑ ก. ออก, ออกลูก; ออกจากครรภ์ (หน้า ๑๗๑).

genesis^๒ n. the coming into being anything; the process of originating (หน้า ๖๘๖).

ดังนั้น เกิดปัญหาว่าคำ “แรกเกิด” (newborn) กับ “แรกคลอด” (just delivered) เป็นช่วงที่อยู่ตอนปฏิสนธิ หรือตอนคลอด. (แรกเกิด = เริ่มปฏิสนธิ, และแรกคลอด = ตอนหลุดออกจากครรภ์มารดา).

เกร็ดเลือด หรือ เกล็ดเลือด

เกร็ด^๑ น. ส่วนย่อย, ส่วนเบ็ดเตล็ด เช่น เกร็ดพงศาวดาร (หน้า ๑๐๙).

เกล็ด^๑ น. ส่วนที่เป็นแผ่นๆ ซ้อนเหลื่อมกันห่อหุ้มตัวปลาและสัตว์เลื้อยคลานบางชนิด; สิ่งที่แข็งตัวเป็นแผ่นบางๆ คล้ายเกล็ดปลา (หน้า ๑๑๐).

platelet (thrombocyte) = plate + let = แผ่น + เล็ก = เกล็ดเลือด.

คุณสมบัติ กับ สมบัติ

คุณสมบัติ^๑ น. คุณความดี. (คุณ น. ความดีที่มีประจำอยู่ในสิ่งนั้นๆ) (หน้า ๑๘๙).

สมบัติ^๑ น. ลักษณะประจำ เช่น ไอโอดีนมีสมบัติเป็นอโลหะ. (หน้า ๗๙๗). ไม่ใช่คุณสมบัติเพราะการเป็นอโลหะของไอโอดีนอาจให้ได้ทั้งคุณ (เป็นคุณสมบัติ) และโทษ (เป็นโทษสมบัติ).

คลังเลือด หรือ ธนาคารเลือด^๑

คลังเลือด น. สถานที่เก็บรักษาเลือดเพื่อบริการแก่ผู้ป่วย, ธนาคารเลือด ก็ใช้ (หน้า ๑๗๒).

ธนาคาร น. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเงินและธุรกิจหลักทรัพย์ (ธน + อการ) (หน้า ๔๑๘).

ควรใช้ *คลังเลือด* เพราะไม่ขัดกับนิยามของ *ธนาคาร*.

จริง กับ แท้

จริง^๑ ว. แท้, ไม่ปลอม, เช่น ของจริงไม่ใช่ของเทียม (หน้า ๒๑๖).

เท็จ^๑ ว. ไม่จริง (หน้า ๔๐๗).

true^m adj. real, genuine, authentic (หน้า ๑๕๖๓).

false^m adj. not true, not real (หน้า ๕๒๔).

ดังนั้น false positive reaction ควรจะเป็น *ปฏิกิริยาบวกเท็จ* ซึ่งตรงกว่า *ปฏิกิริยาบวกเทียม*.

จำนวน กับ ปริมาณ

จำนวน^๑ น. ยอดรวมที่กำหนดนับไว้เป็นส่วนๆ. (หน้า ๒๒๘).

ปริมาณ^๑ น. กำหนดความมากน้อยของจำนวน (หน้า ๕๑๕).

“จำนวน” นิยมใช้กับสิ่งที่นับได้ เช่น จำนวนประชากรที่นำมาศึกษา ๒๐๐ คน; “ปริมาณ” ใช้กับสิ่งที่นับไม่ได้ เช่น ปริมาณน้ำฝน, ปริมาณเนื้อที่ ฯลฯ.

ตั้งครรภ์ กับ มีครรภ์

ครรภ์^๑ น. ท้อง (หน้า ๑๖๗).

ตั้งครรภ์^๑ ก. เริ่มมีท้อง (หน้า ๓๓๖-๓๓๗).

มีครรภ์^๑ ว. มีท้อง (ใช้เฉพาะท้องผู้หญิงที่มีลูก) (หน้า ๑๖๗).

ตั้งครรภ์ กับ มีครรภ์ จึงมีความหมายต่างกัน.

ท้องเดิน, ท้องร่วง, ท้องเสีย

ท้องเดิน^๑ ว. อาการถ่ายอุจจาระเหลวเป็นน้ำ (หน้า ๓๕๕).

ท้องร่วง^๑ ว. อาการท้องเดินรุนแรง (หน้า ๓๕๖).

ท้องเสีย^๑ ว. อาการถ่ายอุจจาระกะปริบกะปรอย เนื่องจากเครื่องย่อย

อาหารไม่ทำหน้าที่ตามปกติ (หน้า ๓๕๖).

ประสพ กับ ประสพ

ประสพ^๑ ก. พบ, พบปะ, พบเห็น. ประสพการณ์ น. ความชัดเจนที่เกิดจากการกระทำหรือได้พบเห็นมา. (หน้า ๕๑๐).

ประสพ^๑ น. การเกิดผล. (หน้า ๕๑๐)

ปาก กับ คอ

ปาก^๑ น. (๑) ส่วนของร่างกายที่อยู่บริเวณใบหน้า เป็นช่องสำหรับกินอาหารและใช้สำหรับเปล่งเสียง; (๒) ขอบช่องของสิ่งต่างๆ เช่น ปากหม้อ, ปากไห (หน้า ๕๓๐), (ปากช่องคลอด, ปากมดลูก ฯลฯ).

คอ^๑ น. (๑) ส่วนของร่างกายที่ต่อศีรษะกับตัว; (๒) ส่วนของภาชนะที่คอดอยู่ระหว่างตัวกับปาก เช่น คอหม้อ; (๓) ส่วนของอวัยวะที่คอดหรือต่อกับตัวทำนองเดียวกันกับคอขวด เช่น คอขวด (หน้า ๑๗๖).

cervix^๒ n. the anterior portion of the collum, or neck (the part connecting the head and trunk), or a constricted part of an organ (e.g. cervix uteri) (หน้า ๓๐๓).

ดังนั้น cervix uteri คือ คอมดลูก ไม่ใช่ ปากมดลูก ดังที่มักใช้กัน เพราะ ปากมดลูก = uterine os.

ปัสสาวะ หรือ น้ำปัสสาวะ

ปัสสาวะ^๑ น. เยี่ยว (หน้า ๕๓๐). เยี่ยว^๑ น. ของเหลวซึ่งได้ขับถ่าย

ออกจากโลหิต. (หน้า ๖๘๐).

ปัสสาวะเป็นของเหลวเป็นน้ำ อยู่แล้ว “น้ำปัสสาวะ” จึงเป็นคำซ้อน.

แปร กับ แปล

แปร^๑ ก. เปลี่ยนกลายเป็นไปจาก ลักษณะหรือภาวะเดิม. (หน้า ๕๔๘). (อ. alter^m หน้า ๓๑).

แปล^๑ ก. ทำให้เข้าใจความหมาย. (หน้า ๕๔๙). (อ. interpret^m, หน้า ๗๖๔).

ผู้ป่วย หรือ คนไข้

ผู้ป่วย^๑ = ผู้ที่มีอาการผิดปกติ หรือเป็นโรค.

คนไข้^๑ น. ผู้ป่วย, ผู้บาดเจ็บ. (หน้า ๑๖๕).

*นิยมใช้คำ “ผู้ป่วย” เพราะ การใช้ “คนไข้” ทำให้หลายคนคิดว่าเป็นผู้ที่มีไข้ (อุณหภูมิร่างกายสูงเกิน ๓๗ องศาเซลเซียส).

ภาวะ, สภาวะ, สถานะ

ภาวะ^๑ น. ความมี, ความเป็น, ความปรากฏ (อันเป็นผลจากมีการกระทำหรือเกิดขึ้น เช่นประเทศกำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ. (อ. condition) (หน้า ๖๒๐).

ภาวะฉุกเฉิน^๑ น. ภาวะอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัย, หรือทำให้ตกอยู่ในภาวะคับขัน (หน้า ๖๒๐) (หรือต่อบุคคล เช่น ภาวะวิกฤติเหตุโรคปัจจุบันบางชนิด).

ภาวะการณ์ น. เหตุการณ์ที่กำลังเป็น หรือที่ปรากฏ.

ตัวอย่าง: ภาวะการณ์ปัจจุบันทุกคนต้องประหยัด; ในภาวะการณ์สงครามเครื่องอุปโภคบริโภคขาดแคลน.

สภาวะ^๑ น. สภาพ (อ. nature) (หน้า ๗๙๖).

สภาพ^๑ น. ความเป็นเองตามธรรมชาติของมัน, ลักษณะในตัวเอง; เป็นภาวะธรรมชาติ หรือลักษณะความเป็นอยู่โดยธรรมชาติ เช่น สภาวะอากาศแปรปรวน; สภาพร่างกายสมบูรณ์ดี; ดึกหลังนี้มีสภาพทรุดโทรมตามกาลเวลา (หน้า ๗๙๖).

สภาวะการณ์, สภาพการณ์ น. เหตุการณ์ที่เป็นไปตามธรรมชาติ (หน้า ๗๙๖).

ตัวอย่าง: ในฤดูมรสุม สภาวะการณ์ไม่เหมาะจะนำเรือออกทะเล.

สถานะ^๑ น. ลักษณะความเป็นไป, ความเป็นอยู่. (หน้า ๗๙๒). (อ. state).

ตัวอย่าง: สถานะยากไร้, สถานะมั่นคง; น้ำมีหลายสถานะ (ไอ, ของเหลว และของแข็ง).

สถานการณ์^๑ น. เหตุการณ์ที่กำลังเป็นอยู่ (อ. situation) (หน้า ๗๙๒) เช่น สถานการณ์บ้านเมืองเป็นปกติ, สถานการณ์เลวร้าย

Situation^m n. position or condition with regard to circumstances. (หน้า ๑๓๖๔).

สถานภาพ^๑ น. ฐานะ, ตำแหน่ง หรือเกียรติยศ. (หน้า ๗๙๒) (อ. status)

ตัวอย่าง: สถานภาพปัจจุบันของราชบัณฑิตยสถานเป็นแหล่งสรรพวิชา; เขามีสถานภาพที่สูง.

มูก กับ เมือก

มูก^๑ น. น้ำเมือกที่ไหลจากมูก (น้ำมูก), น้ำเมือกที่ไหลออกทางทวารหนัก (เช่น มูกในอุจจาระผู้ป่วยโรคลำไส้ใหญ่อักเสบ) (หน้า ๖๕๓).

เมือก^๑ น. สิ่งที่มีลักษณะเป็นเลือกๆ คือ เหนียวๆ ลื่นๆ อย่างเมือกปลา (หน้า ๖๕๗).

mucus^b (มูก) n. the free slime of the mucous membrane, composed of secretion of the glands, along with various inorganic salts, desquamated cells, and leukocytes (หน้า ๑๐๖๓).

mucoid^b = mucous (เมือก, คล้ายมูก) adj. resembling mucus (หน้า ๑๐๖๑).

mucous membrane = เยื่อเมือก.

mucin^b (สารมูก) n. protein-containing glycoconjugates with high sialic acid or sulfated polysaccharide content that compose the chief constituent of mucus. (หน้า ๑๐๖๑).

วิทยาการระบาด หรือ ระบาดวิทยา

วิทยา^๑ น. ความรู้, มักใช้ประกอบกับคำอื่น. (หน้า ๗๖๗).

ระบาด^๑ ก. พัดออกจากหมู่, กระจัดกระจาย, แพร่ไป. (หน้า ๖๙๐).

วิทยา + การระบาด = ความรู้ด้านการระบาด.

ระบาดวิทยาคือคำที่สร้างผิดหลัก; อาจแปลความหมายว่าเป็นกระจัดกระจายความรู้ หรือแพร่ความรู้

รู้ (ความหมายไม่ตรงกับวิทยาการ
ระบาค).

สมบูรณ์ กับ สัมบูรณ์

สมบูรณ์^๑ ว. บริบูรณ์ด้วยคุณ
สมบัติหรือคุณลักษณะ เพราะมีส่วน
ต่างๆ ประสานเข้ากันอันพึงปรารถนา
และไม่มีส่วนใดขาดตกบกพร่อง. (หน้า
๗๗๗). (อ. complete).

สัมบูรณ์^๑ ว. สมบูรณ์ยิ่ง เช่น
ความซึ้นสัมบูรณ์. (หน้า ๘๒๔). (อ.
absolute).

**สารฟอสเฟตอินทรีย์ หรือ สาร
ฟอสฟอรัสอินทรีย์**

ฟอสฟอรัส^๑ น. ธาตุลำดับที่ ๑๕
สัญลักษณ์ P เป็นอโลหะ ลักษณะเป็น
ของแข็ง มีหลายอัญรูป (หน้า ๖๑๓).

ฟอสเฟต^๑ น. เกลือของกรด
ฟอสฟอริก (H₃PO₄) (หน้า ๖๑๓).

organophosphate^๒ n. phos-
phate esterified to organic com-
pounds such as glucose or sorbi-
tol (หน้า ๑๑๙๐); phosphoric acid
esters (organic phosphates) are
named as if they were salts of the
parent acid, e.g. glucose 6-phos-
phate (หน้า ๔๕๑).

organophosphorus^๒ n. a
compound containing phosphorus
bound to an organic molecule;
several organophosphorus com-
pounds are used as insecticides,
and they are highly toxic acetyl-
cholinesterase inhibitors (หน้า
๑๑๙๐).

ดังนั้น สารฟอสฟอรัสอินทรีย์
จึงน่าจะเป็นคำที่ถูกต้องใช้เรียกสาร
ฆ่าแมลงกลุ่มที่มีธาตุฟอสฟอรัสจับ
กับโมเลกุลของสารอินทรีย์, และไม่ใช่
คำพ้องของสารฟอสเฟตอินทรีย์ดังที่
ใช้กันอยู่บ่อยๆ.

หนัง กับ ผิวนหนัง

หนัง^๑ น. ส่วนของร่างกายที่หุ้ม
เนื้ออยู่, หนังสัตว์ที่เอามาทำเป็นของใช้
หรือเป็นอาหาร (หน้า ๘๖๕).

ผิวนหนัง^๑ น. หนังที่เป็นผิวชั้นนอก
สุดของคนและสัตว์, หนังกำพร้า ก็เรียก
(หน้า ๕๖๐).

ดังนั้น โรคผิวนหนัง จึงน่าที่จะ
หมายถึงโรคที่มีพยาธิสภาพที่หนังกำ
พร้า ซึ่งปรากฏให้เห็นบนผิวกายเท่า
นั้น.

cutis^๒ n. the skin; the outer
protective covering of the body,
consisting of the epidermis and
dermis, or corium, and resting
upon the subcutaneous tissue.
(หน้า ๔๐๙).

cutaneous^๒ n. pertaining to
the skin; dermal, dermic. (หน้า
๔๐๙).

dermis^๒ n. the layer of the
skin deep to the epidermis; call
also corium. (หน้า ๔๕๐).

หลอดเลือด หรือ เส้นเลือด

หลอดเลือด^๑ น. ทางเดินเลือด
ไปสู่หรือออกจากอวัยวะต่างๆ ของ
ร่างกาย, เส้นเลือด ก็เรียก. (อ. blood
vessel). (หน้า ๘๗๙).

เส้น^๑ น. สาย, แถว, แนว; ทาง
เดินของเลือดและประสาทของร่างกาย.
(หน้า ๘๔๙).

ข้อสังเกต: ตัวอย่างของเส้น
นอกจากเส้นเลือดแล้วเป็นเส้นตันที่
ไม่มีรูทั้งสิ้น.

หลอด^๑ น. ของกลมยาวขนาด
เล็กที่มีรูตลอด. (หน้า ๘๗๙).

ดังนั้น คำว่า หลอดเลือด จึง
เหมาะและถูกต้องมากกว่า เส้นเลือด.

องค์กร กับ องค์การ

องค์กร^๑ น. ส่วนประกอบย่อย
ของหน่วยใหญ่ทำหน้าที่สัมพันธ์กัน
หรือขึ้นต่อกันและกัน (อ. organ) (หน้า
๙๑๐).

องค์การ^๑ น. ศูนย์รวมของกิจการ
ที่ประกอบกันขึ้นเป็นหน่วยงานเดียว
กัน (อ. organization) (หน้า ๙๑๐).

อัตโนมัติ, อิสระ, เสรี

อัตโนมัติ^๑ ว. เป็นไปได้ในตัวเอง,
ทำหน้าที่ได้เอง (อ. automatic) (หน้า
๙๓๓).

อิสระ^๑ ว. เป็นใหญ่, ปกครอง
ตนเอง, เป็นไทแก่ตัว (อ. independ-
ent) (หน้า ๙๔๙).

เสรี^๑ ว. ที่ทำได้โดยปลอดอุป-
สรรค, มีสิทธิที่จะทำได้พูดได้ (อ. au-
tonomic) (หน้า ๘๕๒).

automatic^๒ adj. (1) done by
no act of the will; spontaneous or
involuntary. (2) self-moving; self-
regulating (หน้า ๑๖๓).

autonomic^๒ adj. self-control-
ling; functionally independent

(หน้า ๑๖๔).

ดังนั้น autonomic nervous system ควรใช้ว่า ระบบประสาทเสรี จะใกล้เคียงกับต้นศัพท์มากกว่า; ระบบประสาทอิสระหรือระบบประสาทอัตโนมัติ เป็นคำผิด.

อุบัติการณ์ กับ อุบัติการ

อุบัติ^๑ น. การเกิดขึ้น, กำเนิด, การบังเกิด (หน้า ๙๕๕).

อุบัติการณ์ (occurrence^๓) n.

(1) the act or fact of occurring.

(2) something that occurs; event;

incident. (หน้า ๑๐๑๕).

อุบัติการ (incidence^๒ n. the rate at which a certain event occurs, e.g. the number of new cases of a specific diseases occurring during a certain period) (หน้า ๘๒๙).

ดังนั้น อุบัติการณ์ จึงหมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป. ส่วน อุบัติการ หมายถึงอัตราเหตุการณ์จำเพาะที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง.

เอกสารอ้างอิง

๑. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕, พิมพ์ครั้งที่ ๖. กทม.: บริษัท อักษรเจริญทัศน์; ๒๕๓๕.
๒. Dorland's Illustrated Medical Dictionary, Ed. 28. Philadelphia: W.B. Saunders; 1994.
๓. Webster's New World Dictionary of the American Language, College Edition. Cleaveland: World Publishing Co.; 1958.